

Medzinárodný festival chrámových zborov AD UNA CORDA

Počas posledného, predĺženého, aprílového víkendu sa uskutoční v Pezinku VI. ročník medzinárodného festivalu chrámových zborov AD UNA CORDA, nad ktorým prevzal záštitu prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič.

Organizátori na tohtoročný festival pozvali päť zborov – *Chór Univerzity Wielkiego z Poľska*, *Gentlemen Singers z Čiech*, *Banchieri Singers z Maďarska* a dva slovenské zbory – *Detský spevácky zbor SRo* a domáci *Ad Una Corda*. Ako nám povedal hlavný organizátor **Ing. Marián Šipoš**, podobne ako na minulý ročník, pozvali zbory len zo susedných krajín. Má to za cieľ, hlbšie spoznať a zblížovať kultúru v našom stredoeurópskom regióne.

Rok 2006 vyhlásilo Národné hudobné centrum za Rok slovenskej hudby. Odzrkadlilo sa to aj v dramaturgii nášho festi-

valu. Na otváracom koncerte sa predstaví hosť – violončelista Jozef Lupták, ktorý uvedie dielo pezinského rodáka Ľudovíta Rajtera (*Fantázia pre violončelo*). Osobnosť Ľ. Rajtera, ktorý by sa 30. júla tohto roku dožil 100 rokov, si na festivale pripomenú aj výstavkou fotografií a spoločnou skladbou na záver Galakonzertu v sobotu 29. apríla.

Všetky zúčastnené zbory budú mať samostatné koncerty. Jeden z nich (28. 4. o 22. hod.) sa uskutoční aj vo Farskom kostole, ktorý je v súčasnosti v rekonštrukcii.

Zaujímavosťou medzi účinkujúcimi sú dva komorné zbory – osemčlenný český *Gentlemen Singers*, ktorí spievajú skladby od renesancie až po spirituál a slovenské ľudové pesničky a komorný maďarský zbor s náročnými upravenými skladbami, ktoré pre nich tvorí japonský autor. (mo)

PROGRAM

28. apríl 2006

19.00 hod. **Chor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego** (kláštorňý kostol)

20.30 hod. **Banchieri Singers** (dolný kostol)

22.00 hod. **Gentlemen Singers** (farský kostol)

29. apríl 2006

12.00 hod. **KONCERT NA ZÁMKU** (Hrad Červený Kameň)

19.00 hod. **GALAKONCERT** (dolný kostol)

30. apríl 2006

11.00 hod. **SLÁVNOSTNÁ SVÄTÁ OMŠA** (dolný kostol)

Nedožitý 100. narodeniny prof. Ľudovíta Rajtera

Osudy veľikánov bývajú rôzne. Niektorí prežijú celý život v biede a zabudnutí a až po niekoľkých desaťročiach ľudstvo ocení ich talent, schopnosti a genialitu. Nie je veľa tých, ktorí vlastnou húževnatosťou, cieľavedomou a systematickou prácou dosiahnu špičkovú úroveň. Samozrejme práca a húževnatosť sú najmä vo svete umenia len čiastočnou zárukou úspechu, potrebná je i nemalá dávka talentu, intelektu a nezlomného elánu. Múza hudby sa dotkla mnohých, no len niektorí dokázali z tohto daru vyťažiť maximum. Jedným z mála bol i pezinský rodák, dirigent a skladateľ **prof. Dr. Ľudovít Rajter**, ktorého sté výročie narodenia si tento rok pripomíname.

Pred desiatimi rokmi, na počesť majstrových deväťdesiatich narodenín, vydala Malokarpatská knižnica v Pezinku jeho pomerne rozsiahlu bibliografiu. Rozsah diela ako aj ohlasy na osobnosť Ľudovíta Rajtera však už dávno presiahli hranice nášho mesta, regiónu, ba dokonca i štátu. Hoci aj pri jeho predošlých významných životných jubileách vznikali rôzne medailóniky, či stručné životopisy, pripomeňme si niektoré zaujímavosti zo života prof. Rajtera ešte raz.

Tento výnimočný človek, dirigent, skladateľ a pedagóg sa narodil 30.7.1906 v Pezinku. Základné hudobné vzdelanie získal u svojho otca organistu a zbornajstra v miestnom evanjelickom kostole. Za zmienku celkom isto stojí aj to, že otec Ľudovíta Rajtera niekoľko rokov viedol pezinskú hasičskú dychovku. Na „krásne časy“ v Pezinku si pán profesor často s láskou spomínal, a ako kdesi sám o

Prof. Ľudovít Rajter s hudobným skladateľom prof. Eugenom Suchoňom (september 1983, Slovenská filharmónia – 75. narodeniny E. Suchoňa).

sebe povedal, najprv poznal noty, až potom písmená, hudba mu teda učarovala už v útlom detstve.

Cestou hudobného umenia sa uberali i jeho študentské kroky. Študoval na Mestskej hudobnej škole v Bratislave u Alexandra Albrechta a na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave u Frisca Kafendu (teória, klavír) a Rudolfa Rupníka (violončelo). V rokoch 1924 – 1929 pokračoval v štúdiách na Hochschule für Musik und darstellende Kunst vo Viedni v odboroch dirigovanie, kompozícia a violončelo. Nasledujúce dva roky strávil na Majstrovskej škole Vysokkej hudobnej školy Franza Liszta v Budapešti štúdiom kom-

pozície u známeho bratislavského rodáka Ernö Dohnányiho. Školské lavice neopustil ani po absolútoriu, tentoraz však stál pred nimi ako pedagóg, presnejšie v rokoch 1929 – 1933 na Mestskej hudobnej škole v Bratislave.

V rokoch 1933 – 1945 bol prvým dirigentom Maďarského rozhlasu v Budapešti, kde súčasne v rokoch 1938 – 1945 pedagogicky pôsobil na Vysokej hudobnej škole Franza Liszta najskôr ako mimoriadny, od roku 1941 ako riadny profesor. V rokoch 1946 – 1949 bol šéfdirigentom Symfonického orchestra Československého rozhlasu v Bratislave.

Koncom štyridsiatich rokov riešila široká hudobná obec otázku zriadenia podľa možnosti profesionálneho hudobného telesa. Prof. Ľudovít Rajter bol jedným z členov Prípravného výboru povereného vytvorením Slovenskej filharmónie, ktorému predsedal Eugen Suchoň, ďalší významný pezinský rodák. Od jej vzniku v júli 1949 až do roku 1976 (1951 – 1961 ako jej umelecký šéf) bol jej prvým dirigentom. V rokoch 1968 – 1976 bol súběžne opäť šéfdirigentom Symfonického orchestra

Československého rozhlasu v Bratislave. Od vzniku Vysokkej školy múzických umení v Bratislave v roku 1949 až do roku 1976 bol na nej pedagogicky činný, od roku 1951 ako vedúci pedagóg dirigentskej triedy (roku 1991, v rámci rehabilitačných konaní, mu bol udelený titul profesor).

Za 65 rokov svojej umeleckej činnosti sa prof. Ľudovít Rajter stal nositeľom početných domácich i zahraničných, štátnych, mestských a spoločenských vyznamenaní. Bol jednou z najvýznamnejších, medzinárodne vysoko uznávaných osobností hudobného a kultúrneho života na Slovensku. Jeho umelecká činnosť sa od počiatku niesla v internacionálnom znamení, najmä z hľadiska dramaturgie a pozývaných hosťujúcich umelcov. Významnou mierou sa tiež podieľal na rozvoji súčasnej slovenskej symfonickej tvorby uvádzaním a nahrávaním desiatok premiér slovenských skladieb a ich početných repríz.

Hoci deň nedožitých stých narodenín prof. Ľudovíta Rajtera pripadne až na koniec júla, už tento mesiac v rámci festivalu Ad una corda si jeho osobnosť pripomenieme úvodným číslom prvého festivalového dňa (štvrtok 27. apríla), výstavou fotografií, a tiež spoločnou skladbou pre všetky zúčastnené zbory z pera tohto majstra. Na september tohto roka pripravujeme v spolupráci s Mestským múzeom v Pezinku väčšiu výstavu venovanú nesporne zaujímavému pezinskému rodákovi prof. Ľudovítovi Rajterovi. Mgr. Miroslava Sandtnerová, folkloristka, Malokarpatské múzeum v Pezinku